

Rekenkamercommissie Gooise Meren

Jaarverslag 2016/2017

1 juni 2018

De Rekenkamercommissie Gooise Meren is een onafhankelijk orgaan dat op 1 juni 2016 door de gemeenteraad van Gooise Meren is ingesteld.

Door middel van gerichte onderzoeken levert de Rekenkamercommissie een bijdrage aan het bevorderen van de rechtmatigheid, doelmatigheid en doeltreffendheid van het beleid van de gemeente.

Samenstelling:

Dhr. A. C. (Anton) Barske (voorzitter)

Mw. M. (Marije) van Dodeweerd

Dhr. M. J. (Marnix) Tamse

Dhr. W. P. (Wouter) Zijlman

Dhr. M. M. M. (Mark) van Dongen (secretaris)

Contactgegevens

Gemeentehuis Gooise Meren

Brinklaan 35

1404 EP Bussum

Telefoon: 06 5427 4524

Email: rekenkamer@gooisemeren.nl

<https://bestuur.gooisemeren.nl/bestuur/Rekenkamercommissie.html>

De Rekenkamercommissie Gooise Meren is aangesloten bij de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies (NVR)

Voorwoord

Voor u ligt het eerste verslag – over de jaren 2016 en 2017 – van de Rekenkamercommissie van de gemeente Gooise Meren. De Rekenkamercommissie heeft zich bij haar aantreden tot doel gesteld om de gemeenteraad van Gooise Meren niet alleen te voorzien van onafhankelijke en kritische rapportages over de door de Rekenkamercommissie uitgevoerde onderzoeken, maar daarnaast ook te fungeren als sparringpartner van de raad en de individuele raadsfracties. Van meet af aan is het de bedoeling van de Rekenkamercommissie geweest om een onafhankelijk instrument te zijn dat een rol kan en wil spelen bij het verbeteren van de kwaliteit van het raadswerk, met name als het gaat om de kaderstellende en controlerende taken van de raad. Daarvoor is het noodzakelijk dat de communicatie tussen Rekenkamercommissie en raad goed is, hetgeen wij vorm en inhoud willen geven door regelmatig contact met fracties. Daardoor hopen wij permanent op de hoogte kunnen zijn en blijven van hetgeen er leeft binnen de raad, zonder dat wij de indruk willen wekken dat wij afstand zouden doen van onze onafhankelijke positie; wij blijven uiteraard autonoom in onze onderzoekskeuzes. Door deze keuzes – en de onderzoeksresultaten – op een transparante manier met de raad te delen, verwachten wij een duurzame en constructieve werrelatie met de gemeenteraad te kunnen onderhouden.

Wij verwachten dan ook dat ook in de toekomst de kritische dialoog met de gemeenteraad gevoerd kan blijven worden. Op ons kunt u daarbij rekenen!

Anton Barske,
Voorzitter Rekenkamercommissie Gooise Meren.

1. Inleiding

Sinds 1 januari 2016 is Nederland een nieuwe gemeente rijker: de gemeente Gooise Meren. Ontstaan uit een fusie van de gemeenten Naarden, Muiden en Bussum.

Bij een nieuwe gemeente hoort een nieuwe Rekenkamercommissie.

Hierbij presenteert de Rekenkamercommissie Gooise Meren haar eerste jaarverslag. Een jaarverslag dat een periode van anderhalf jaar beslaat, omdat de Rekenkamercommissie van het eerste halfjaar geen apart verslag gemaakt heeft. Hierin zal nader ingegaan worden op de activiteiten van de Rekenkamercommissie in 2016 en 2017.

2. Samenstelling

De nieuwe Rekenkamercommissie bestaat uit:

Anton Barske (voorzitter)

Marije van Dodeweerd

Marnix Tamse

Wouter Zijlman

Mark van Dongen (ambtelijk secretaris)

Voorafgaand aan het instellen van een Rekenkamercommissie heeft de gemeenteraad op 4 januari 2016 een functieprofiel voor de leden van de commissie vastgesteld. Daarbij werd benadrukt dat er bij de samenstelling gezorgd moest worden voor een mix van bestuurlijke ervaring, onderzoekservaring en kennis van financiën en beleid.

Op basis van het functieprofiel en van de gelijktijdig aangenomen Verordening op de Rekenkamercommissie 2016 Gooise Meren is een sollicitatiecommissie door de gemeenteraad benoemd. Voor de aanstelling van de vier leden van de Rekenkamercommissie, inclusief de voorzitter, is een advertentie opgesteld, waarop 63 reacties zijn binnengekomen. In twee gespreksronden is de sollicitatiecommissie tot een voordracht gekomen.

Leden van de Rekenkamercommissie worden benoemd voor een periode van 4 jaar. Maar om de continuïteit van de commissie te waarborgen werden nu twee leden aangesteld voor een periode van 2 jaar, met mogelijkheid op verlenging. En twee leden voor een periode van 4 jaar.

De voorzitter Anton Barske en het lid Marije van Dodeweerd werden per 1 juni 2016 aangesteld voor vier jaar. De leden Marnix Tamse en Wouter Zijlman, die ook al ervaring hadden in de Rekenkamercommissies van Naarden en Bussum, werden aangesteld voor 2 jaar.

Omdat van genoemde twee leden de aanstelling per 1 juni 2018 zou aflopen is in het najaar van 2017 gekeken of zij in aanmerking willen komen om herbenoemd te willen worden.

Wouter Zijlman wilde graag herbenoemd worden. Marnix Tamse heeft aangegeven wegens andere werkzaamheden zijn lidmaatschap voor de Rekenkamercommissie te willen beëindigen. Daarom heeft het presidium van de gemeenteraad in het najaar van 2017 een herbenoemings- en sollicitatiecommissie ingesteld. De voorzitter van de Rekenkamercommissie was lid van deze commissie.

In oktober heeft de sollicitatiecommissie een advertentietekst opgesteld en deze gepubliceerd. Hierop zijn 26 reacties binnengekomen. Eind 2017 en begin 2018 heeft de commissie een aantal gesprekken gevoerd.

In januari 2018 heeft de herbenoemings- en sollicitatiecommissie de gemeenteraad voorgesteld om per 1 juni 2018 dhr. Wouter Zijlman te herbenoemen voor een periode van vier jaar en om dhr.

Wilfred Goedmakers aan te stellen als nieuw lid van de Rekenkamercommissie. In de vergadering van 14 februari 2018 heeft de gemeenteraad van Gooise Meren deze voordracht overgenomen.

3. Functie en kader van de Rekenkamercommissie

De Rekenkamercommissie is onafhankelijk en ondersteunt de gemeenteraad bij haar controlerende taak. Zij onderzoekt de doeltreffendheid, de doelmatigheid en de rechtmatigheid van het gemeentelijk beleid. Oftewel: heeft het beleid het gewenste effect gehad? Heeft de gemeente het beschikbare geld goed besteed? En heeft de gemeente zich aan de regels, besluiten en wetten gehouden?

Het kader waarbinnen de Rekenkamercommissie haar werk doet staat beschreven in de gemeentewet. De gemeentewet bepaalt in artikel 810a dat een gemeenteraad kan kiezen tussen een rekenkamer of een rekenkamerfunctie. De gemeenteraad van Gooise Meren heeft voor het laatste gekozen en heeft de rekenkamerfunctie vastgelegd in Verordening op de Rekenkamercommissie 2016 gemeente Gooise Meren. In de verordening staan bepalingen over de taken, samenstelling en werkwijze van de commissie en het budget.

4. Globaal overzicht 2016 en 2017

Op 1 juni 2016 is de Rekenkamercommissie Gooise Meren door de gemeenteraad ingesteld. Op 7 juli 2016 vond de eerste bijeenkomst van de commissie plaats.

Bij de eerste bijeenkomst heeft de Rekenkamercommissie gebrainstormd over het eigen functioneren. Een Rekenkamercommissie onderzoekt, zoals gezegd, de doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van het gemeentelijk beleid. Vaak gaan onderzoeken van Rekenkamercommissies daarom in eerste instantie over hoe zaken in het verleden van de gemeente gegaan zijn, en hoe verbeteringen in het beleid zijn aan te brengen.

Dat gold bij het aantreden minder voor de Rekenkamercommissie Gooise Meren: de gemeente Gooise Meren heeft nog weinig verleden. Natuurlijk is er de historie van de oude gemeenten Naarden, Muiden en Bussum. Maar onderwerpen uit het verleden van die gemeenten zullen alleen onderzocht worden als ze zich niet beperken tot één gemeente en als het over projecten gaat die in de tijd doorlopen naar de huidige gemeente.

De Rekenkamercommissie heeft zich gebogen over de vraag welke onderwerpen en projecten in aanmerking komen om onderzocht te worden.

In eerste instantie heeft de Rekenkamercommissie een vijftal domeinen benoemd van het gemeentelijke beleid die voor onderzoek in aanmerking komen. Te weten:

Sociaal Domein: WMO, jeugd, participatie, burgerparticipatie, vluchtelingen.

Fysiek domein/infrastructuur en wonen: verkeer, vervoer, wonen.

Bedrijfsvoering: ICT, financiën, communicatie, personeelsbeleid

Sport/welzijn/onderwijs/cultuur

Economisch beleid: regionale samenwerking, veiligheidsregio

De Rekenkamercommissie hanteert als uitgangspunt dat toekomstige onderzoeken zoveel mogelijk gespreid zullen worden over de verschillende domeinen. In principe wil de

Rekenkamercommissie bij voorkeur geen incident-gestuurde onderzoeken. Ook zal er rekening mee gehouden worden hoeveel mensen het onderzoek raakt. De Rekenkamercommissie wil geen 'afrekenkamer' zijn: de gemeente moet iets aan het onderzoek hebben voor de toekomst. Een extra pluspunt kan zijn als de raad bij een onderwerp leergierig is om er iets mee te doen.

De Rekenkamercommissie wil na elk onderzoek met een aantal aanbevelingen voor de gemeenteraad komen hoe het beleid van de gemeente te versterken en te verbeteren. Het voornemen is om als een onderzoek is afgerond na een bepaalde periode te onderzoeken of het onderzoek effect heeft gehad: of de gemeente iets met de aanbevelingen gedaan heeft.

Uitgaande van de vijf genoemde gemeentelijke domeinen heeft de Rekenkamercommissie een groslijst samengesteld van onderwerpen die eventueel in aanmerking zouden kunnen komen voor toekomstig onderzoek.

Om tot onderwerpen voor de groslijst te komen heeft de rekenkamer in eerste instantie gesprekken gevoerd met de ambtelijke organisatie en met de verschillende politieke partijen. Uit de gesprekken met de wethouder financiën, de concerncontroller en diverse politieke partijen zijn onderwerpen opgehaald. In latere instantie is ook gesproken met de gemeentesecretaris. Daarnaast is een oproep geplaatst in de plaatselijke huis-aan-huiskranten om ook burgers om onderwerpen te vragen die voor onderzoek in aanmerking zouden kunnen komen. Hier op is een tweetal reacties binnengekomen.

Ook in de toekomst zal de Rekenkamercommissie met een zeker regelmaat afspraken maken met de fracties van de gemeenteraad om te brainstormen over het functioneren van de Rekenkamercommissie en over eventuele ideeën voor toekomstige onderzoeken. Op de website van de Rekenkamercommissie zal benadrukt worden dat bewoners van de gemeente altijd met ideeën kunnen komen voor eventuele onderzoeken.

5. Onderzoeken

5a. Lokaal economisch beleid

Door de inwerkperiode van de Rekenkamercommissie was er in het najaar van 2016 nog maar de gelegenheid om één onderzoek op te starten.

Als eerste onderzoek werd besloten tot een effectmetingsonderzoek voor het lokaal economisch beleid.

Achtergrond

In de aanloop voor de fusie tot de gemeente Gooise Meren hebben de Rekenkamercommissies van de gemeenten Naarden en Bussum een onderzoek gedaan naar het lokaal economisch beleid. Destijds is gevraagd aan de gemeente Muiden om zich hierbij aan te sluiten, maar daar had die gemeente op dat moment geen middelen voor.

Het onderzoek van de gezamenlijke Rekenkamercommissies heeft geleid tot een rapport met aanbevelingen voor de gemeenten Naarden en Bussum. Beide gemeenteraden hebben die aanbevelingen overgenomen.

Het onderzoek van de Rekenkamercommissie Gooise Meren focust zich op die aanbevelingen en of de zaken die daarin genoemd zijn, zijn meegenomen bij de uitgangspunten van het beleid van de nieuwe gemeente.

Voor dit onderzoek is door de Rekenkamercommissie een onderzoeksplan opgesteld en zijn er drie onderzoeksbureaus benaderd met een offertevraag. Uiteindelijk is de aanbesteding voor het onderzoek gegund aan het bureau Necker van Naem.

Het onderzoek is gestart in november 2016 en afgerond in het voorjaar van 2017.

De Rekenkamercommissie adviseerde onder andere om de bestaande pragmatische aanpak vast te houden, om een economische visie te ontwikkelen met de regio als uitgangspunt en om na te gaan of de kwaliteit van de dienstverlening kan worden verbeterd.

De Rekenkamercommissie was verheugd te horen dat het college de aanbevelingen uit de effectmeting onderschrijft. De Rekenkamercommissie is er content mee dat het college actie neemt om – na de herindeling – een aantal aanbevelingen uit het eerdere onderzoek alsnog op te pakken.

Ook is de Rekenkamercommissie verheugd te vernemen dat de leegstandscoördinator van Bussum een uitbreiding heeft gekregen en vooral ook dat de stadspromotor voor Muiden op korte termijn aan de slag zal gaan.

Op de politieke avond van 5 juli 2017 werd het onderzoek en de aanbevelingen van de Rekenkamercommissie inhoudelijk besproken. In de vergadering van de gemeenteraad van 12 juli 2018 werd besloten om de aanbevelingen van de Rekenkamercommissie over te nemen.

5b. Privacy sociaal domein

Met de drie decentralisaties zijn veel nieuwe taken naar gemeenten gekomen. Daarmee beheren gemeenten ook steeds meer persoonsgegevens van hun burgers. En die moeten erop kunnen vertrouwen dat de lokale overheid hun gegevens correct en vertrouwelijk behandelt.

Uit landelijke onderzoeken van de Autoriteit Persoonsgegevens en de Inspectie SZW bleek dat gemeenten nog worstelen met vraagstukken rondom privacy in het sociaal domein. Wat kan en mag? En hoe past dat bij de werkwijze die ze hanteren?

Tegen deze achtergrond heeft de Rekenkamercommissie van de gemeente Gooise Meren PBLQ en het bureau Y. Bommeljé Advies en Onderzoek ondersteuning gevraagd bij een onderzoek naar de wijze waarop deze gemeente uitvoering geeft aan de bescherming van persoonsgegevens in het sociaal domein.

Het onderzoek biedt inzicht in het gemeentelijk privacybeleid. In het bijzonder is aandacht besteed aan de wijze waarop in de dagelijkse uitvoeringspraktijk wordt omgegaan met persoonsgegevens. Juist in de praktijk blijkt of de verplichting om correct om te gaan met vertrouwelijke gegevens breder wordt opgevat dan louter een technisch of juridisch probleem. In de opvatting van de Rekenkamercommissie is privacy onderdeel van transparant en professioneel handelen en dat vereist dat je als professional ziet wat de betekenis daarvan is voor de burger. Daarnaast richt het onderzoek zich op de wijze waarop de gemeente aandacht besteedt aan de positie van de burger. Als laatste is ook aandacht besteed aan de rol van de gemeenteraad in het privacybeleid.

Naar aanleiding van dit onderzoek kwam de Rekenkamercommissie tot een aantal aanbevelingen, waarvan de belangrijkste waren: Ga in gesprek met cliënten, Verbeter de voorlichting, Houd privacy levend in de organisatie! en Laat zien wat je doet.

Het onderzoeksrapport en de aanbevelingen van de Rekenkamercommissie is op 8 november 2017 besproken in Het Gespek van de gemeenteraad. Op 22 november heeft de gemeenteraad van Gooise Meren het rapport en de aanbevelingen vastgesteld.

5c. Regionale samenwerking

In nagenoeg alle gemeenten is 'regionale samenwerking' een belangrijk thema. Belangrijke vragen die spelen bij de raden zijn wat samenwerkingsverbanden opleveren voor de gemeente, wat dat kost en hoe de gemeente voldoende invloed kan uitoefenen en kan controleren of de samenwerkingsverbanden hun werk goed doen. Dit speelt ook in de gemeente Gooise Meren. Bij raad van de gemeente Gooise Meren is daarbij vooral de behoefte om meer zicht te hebben op mogelijkheden om invloed uit te oefenen en in de keuzes die de gemeente maakt ten aanzien van het aangaan en de aansturing van samenwerkingsverbanden.

De Rekenkamercommissie Gooise Meren heeft daarom besloten onderzoek te doen naar de grip op samenwerkingsverbanden.

Ook bij de gemeente Hilversum werd en onderzoek gedaan naar regionale samenwerking door onderzoeksbureau Partners & Pröpper. De Rekenkamercommissie Gooise Meren besloot zich bij dit onderzoek aan te sluiten, waarbij wel speciaal werd ingezoomd op de situatie voor Gooise Meren. Hierbij zou vooral worden gekeken worden naar een viertal samenwerkingsverbanden: de metropoolregio Amsterdam, de Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek, de Regio gooi en Vechtstreek en het Goois natuureservaat. Voor deze samenwerkingsverbanden wil de Rekenkamercommissie in kaart brengen wat de samenwerking oplevert voor de gemeente Gooise Meren, wat de kosten zijn en welke mogelijkheden tot sturing en controle de raad heeft en/of waar in dit kader ruimte is voor verdere ontwikkeling.

Het onderzoek is gestart in het najaar van 2017. Het is afgerond begin 2018. Op het moment van het schrijven van dit jaarverslag is het onderzoek in de cyclus van ambtelijke en bestuurlijke wederhoor.

6. Volgende onderzoeken

De Rekenkamercommissie heeft een groslijst voor mogelijke onderzoeksonderwerpen. Dit is geen statische lijst, maar een ideeënlijst die voortdurend aangepast wordt, zowel naar aanleiding van eigen voorstellen als van voorstellen van de raad of bewoners van Gooise Meren.

De rekenkamer kiest onderwerpen die zoveel als mogelijk voldoen aan de volgende selectiecriteria:

- a. Het onderwerp moet betrekking hebben op de doelmatigheid, doeltreffendheid of rechtmatigheid van het beleid;
- b. Het onderwerp heeft substantieel financieel, maatschappelijk en/of politiek belang;
- c. Het moet door de gemeente te beïnvloeden beleid betreffen;
- e. Er moet sprake zijn van enige evenwichtige spreiding over de gemeentelijke beleidsterreinen in opvolgende onderzoeken.

De Rekenkamercommissie heeft als voornemen om jaarlijks twee grote nieuwe onderzoeken uit te voeren. Alsmede 1 of 2 kleinere onderzoeken.

De Rekenkamercommissie onderzoekt momenteel of zij onderzoek gaat doen naar de effectiviteit van de bezuinigingsvoorstellen van de gemeente.

7. Rekenkamers en Rekenkamercommissies in de regio

In de regio Gooi en Vechtstreek worden veel gemeentelijke taken en projecten gedaan in samenwerking met andere gemeenten in het Gooi.

De Rekenkamercommissie Gooise Meren streeft ernaar een goede communicatie te onderhouden met andere rekenkamers en Rekenkamercommissies. Bij onderwerpen die zich daartoe lenen zou gekeken kunnen worden of die in samenwerking met andere rekenkamer(commissies) gedaan kan worden.

Op 2 november 2017 is in Weesp een eerste bijeenkomst gehouden van rekenkamers en Rekenkamercommissies in de regio Gooi- en Vechtstreek. Bij deze eerste bijeenkomst waren vertegenwoordigers aanwezig van Hilversum, Gooise meren, Wijdemeren en Weesp.

Er zal naar gestreefd worden om regelmatig bij elkaar te komen, bij voorkeur driemaal per jaar.

8. Eigen organisatie

De Verordening op de Rekenkamercommissie 2016 Gooise Meren bepaalt dat de Rekenkamercommissie een eigen Reglement van Orde voor haar vergaderingen en andere werkzaamheden vaststelt. Dit Reglement van Orde zal in het eerste halfjaar van 2018 door de Rekenkamercommissie worden vastgesteld en ter kennisname aan de gemeenteraad gestuurd.

9. Communicatie

De Rekenkamercommissie Gooise meren heeft een eigen pagina op de bestuurlijke website van de gemeente Gooise Meren: <https://bestuur.gooisemeren.nl/bestuur/Rekenkamercommissie.html>

Verder wil de Rekenkamercommissie jaarlijks een gesprek hebben met de diverse fracties, waarbij de Rekenkamercommissie op alle vragen in wil gaan, maar vooral ook de raadsleden vraagt naar ideeën voor eventuele onderzoeken.

Daarnaast zal de Rekenkamercommissie jaarlijks een gesprek met vertegenwoordigers van de raad een gesprek willen hebben over het functioneren van de Rekenkamercommissie.

10. Financieel overzicht

2016

Omschrijving	Begroot 2016	Werkelijk 2016
Uitbesteed werk	58.500	7100,00
Representatiekosten	5000	949,27
Loon- en reiskosten	20.000	10.651,29
Totaal	83.500	18,700,56

2017

Omschrijving	Begroot 2017	Werkelijk 2017
Uitbesteed werk	55.500	36.132,50
Representatiekosten	5000	1238,68
Loon- en reiskosten	20.200	20.605,97
Totaal	80.200	57.977,15